

## TERRITORI

# La Ricarda, l'últim reducte verge del delta del Llobregat



L'estany, originat de manera natural el segle XVII, dona nom a aquesta zona natural a les portes de Barcelona

CÉSAR RANGEL

Durant segles s'ha mantingut intacta i ara torna a estar amenaçada per l'ampliació de la tercera pista de l'aeroport

**JOSE POLO**  
El Prat de Llobregat

El cant de milers d'ocells és la simfonia de benvinguda a la Ricarda, el cor del delta del riu Llobregat. Primer comença un, després l'altre, i així successivament. Viuen envoltats de centenars d'espècies de plantes en un lloc que durant segles ha estat gairebé protegit de l'activitat humana. I això que a pocs metres al voltant s'hi concentren, entre altres infraestructures, el port i l'aeroport. Precisament el soroll dels avions interromp la melodia dels animals. No fa gaire Aena ha plantejat allargar la tercera pista de l'aeroport del Prat, al límit de la seva capacitat actual, per aquest lloc. Aquesta opció, que és una de les diverses que s'estan estudiant per augmentar el potencial de l'aeròdrom, suposaria posar fi a bona part d'aquest patrimoni natural centenari. Seria el final de la Ricarda.

Des del territori es defensa aquesta zona pel seu valor mediambiental, cultural i agrícola. "El nom de la Ricarda és per l'estany, un antic braç del riu Llobregat que es va gestar de manera natural al segle XVII", recorda el tècnic del Consorci dels Espais Naturals del Delta del Llobregat, Enric de Roa. Es tracta d'una finca d'unes 160 hectàrees de titularitat privada, un punt que li ha



Un avió sobrevola la pinada d'aquesta zona que pertany al Prat de Llobregat

ALEX GARCIA

permès "protegir-se" de les activitats lesives durant tres segles. "És l'espai menys alterat del Delta, el més natural. No es va crear de manera artificial", afirma. La mà de l'home va fer, per exemple, l'estany de Cal Tet, uns metres més enllà, com a compensació de l'última ampliació de l'aeroport.

A més de la làmina d'aigua que desemboca al Mediterrani, a la Ricarda hi ha 140 espècies de plantes diferents, nou de les quals protegides, com els pins pinyoners, que aquí s'alcen sobre dunes, o la kostelètsquia (*Kosteletzkya pentacarpas*), coneguda també com a trencadalla, que a Catalunya només es pot trobar

aquí i al delta de l'Ebre. Totes dues són considerades vulnerables. Catalogada com en perill d'extinció hi ha el frare (*Orobancha foetida*), que tot i això aquí sobreviu.

"El delta del Llobregat és la tercera zona humida de Catalunya i la primera en diversitat d'ocells", destaca el periodista especialitzat en ornitologia José David Muñoz, director del programa *La radio del somormujo*, en honor a un ocell oriünd del lloc. "Hi ha comptabilitzades 355 espècies. Aquí hi reposen i s'hi alimenten, entre d'altres, ardeid, garses, martinets i corbs de mar", diu. "Ampliar la pista significa la desaparició de l'última



FONT: Google Earth

LA VANGUARDIA

zona verge del delta del Llobregat", denuncia José David Muñoz. "Seria una catàstrofe. El Delta no es pot permetre perdre ni un metre més d'espai natural", coincideix a dir Enric de Roa, que recorda que és un dels patrimonis naturals més importants de l'àrea metropolitana de Barcelona i que ja va patir els efectes de l'ampliació de l'aeroport i el port, la creació de la depuradora, la desviació del riu Llobregat... "S'han anat madurant relacions ecològiques irreproducible. És impossible eliminar la Ricarda i posar-la en un altre lloc", afirma el tècnic.

El delta del Llobregat, i la Ricarda com a part d'ell, estan protegits per diverses figures legals de diferents administracions, per bé que des de no fa gaire. El 1987 va ser catalogat com a reserva natural parcial per la Generalitat, que el 1992 el va integrar al Pla d'Espais d'Interès Natural. Després, el 1994, la Unió Europea també va actuar i el va declarar zona d'especial protecció d'ocells. El 2006 els organismes europeus el van incloure en la Xarxa Natura 2000 i van ampliar aquest blindatge a 950 hectàrees.

Culturalment també és un espai especial. Entre pins s'hi amaga una joia de l'arquitectura mo-

## UN ESPAI ESPECIAL

**Natural, cultural, agrícola: és una zona de gran valor en diferents àmbits**

## CONSEQUÈNCIES

**El Consorci del Delta adverteix que posar fi a la Ricarda seria una "catàstrofe"**

derna, la Casa Gomis, construïda per l'arquitecte Antonio Bonet Castellana entre el 1953 i el 1963 i estudiada en universitats de mig món. Durant el franquisme va ser un "punt de trobada de l'àmbit cultural fora de la ciutat. Els moviments d'avantguarda dels anys trenta van ser clau", descriu una de les filles de l'impulsor, Marita Gomis. Les reunions del Club 49 eren habituals. "L'ampliació de l'aeroport és una espasa de Dàmocles", diu Gomis.

I els agricultors també rebutgen la desaparició de la Ricarda. "Una trentena de famílies treballen les 250 hectàrees de terreny fèrtil més pròximes i creem així centenars de llocs de treball entre directes i indirectes amb un model d'economia de reduït impacte ambiental", apunta el president de la Cooperativa Agrícola del Prat, Agustín García. "Segons estudis encarregats per l'Àrea Metropolitana de Barcelona, es preveu que el 2050 aquesta regió patirà falta d'aliments frescos. Els agricultors d'aquesta zona, però, no parem de veure reduïdes les hectàrees de terreny cultivable. L'última retallada va ser l'ampliació del moll de càrrega del port", explica García, que es mostra "molt preocupat" per una eventual desaparició de la Ricarda. "Ens hi estem jugant el benestar futur de les pròximes generacions", diu finalment el president de la Cooperativa Agrícola del Prat.